

Uitvoeringsprogramma
interbestuurlijk toezicht door de provincie Drenthe
over het jaar 2020

Inhoud

0. Inleiding	3
1. Beoordelingskader interbestuurlijk toezicht provincie Drenthe	5
1.1 Ruimtelijke ordening	6
1.2 Omgevingsrecht.....	8
1.3 Monumenten.....	11
1.4 Huisvesting statushouders.....	13
1.5 Archief	17
1.6 Financiën	19
1.7 Samenvattend totaaloverzicht informatiearrangement	22
2. Hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten	23
3. Model Integraal overzicht IBT provincie Drenthe.....	26
Bijlage 1 Wet- en regelgeving en beleidskaders waarvan wordt uitgegaan.....	32
1.1 Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt).....	32
1.2 Beleidsnota interbestuurlijk toezicht door de provincie Drenthe	32
1.3 Algemeen beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing; provincie Drenthe	33
1.4 Beleidskader schorsing en vernietiging.....	33
Bijlage 2 Tijdsplanning.....	34
Bijlage 3 Lijst met verschoonbare redenen, behorend bij 1.4. Huisvesting statushouders.....	35

0. Inleiding

De provincie Drenthe heeft een wettelijke toezichttaak op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken door de gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in Drenthe. Het gaat hier om het interbestuurlijk toezicht, kortweg IBT.

In dit uitvoeringsprogramma wordt aangegeven hoe de provincie Drenthe uitvoering geeft aan het IBT over het jaar 2020, leidend tot een integraal overzicht IBT. Overigens hebben het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat samen gewerkt wordt aan een vernieuwing van het IBT. Dit leidt tot de uitwerking van de 'Agenda toekomst van het toezicht'. Mogelijk heeft dit nog gevolgen voor het IBT in 2020.

Ons college van Gedeputeerde Staten (GS) kiest er voor zich wat betreft dit uitvoeringsprogramma en het integraal overzicht IBT alleen te richten op de Drentse gemeenten. Het provinciaal toezicht op de waterschappen en de gemeenschappelijke regelingen in Drenthe valt in dit kader hierbuiten. Het IBT op de waterschappen wordt sectoraal opgepakt, vanuit de betrokken portefeuillehouders en beleidsteams. Redenen hiervoor zijn dat het bij de waterschappen om functioneel bestuur gaat en dat op de waterschappen specifiek toezicht van toepassing is. Ook de gemeenschappelijke regelingen worden niet meegenomen in dit uitvoeringsprogramma en het integraal overzicht IBT. Het IBT op de gemeenschappelijke regelingen¹ wordt ook sectoraal opgepakt.

Wij hebben er verder voor gekozen ons te richten op een beperkt aantal, in onze ogen meest risicovolle, toezichtdomeinen waarop wij standaard toezicht houden². Dit is in lijn met de uitgangspunten van de wetgeving over IBT. De provincie Drenthe houdt in dit kader toezicht op de volgende toezichtdomeinen³.

- Ruimtelijke ordening
- Omgevingsrecht
- Monumenten
- Huisvesting statushouders
- Archief
- Financiën⁴

De eerste vier toezichtdomeinen zijn van belang voor de gezondheid en het welzijn van de inwoners van Drenthe en/of een mooie leefomgeving. De laatste twee toezichtdomeinen zijn risicovol omdat als deze niet op orde zijn, een overheid niet (goed) kan functioneren.

Per toezichtdomein vindt sectoraal toezicht plaats vanuit de betrokken portefeuillehouders en beleidsteams. Waar nodig vindt in het kader van IBT sectorale interventie plaats, conform de interventieladder. Interventie gebeurt alleen als wettelijk vastgelegde medebewindstaken niet (juist) worden uitgevoerd of besluiten in strijd zijn met het recht of het algemeen belang.

Op basis van gebundelde gegevens over het sectoraal toezicht wordt vervolgens gekomen tot een totaalbeeld, ofwel een integraal overzicht IBT, voor ons college van GS. Een overzicht met daarin voor alle Drentse gemeenten weergegeven in welke mate zij wel of niet voldoen aan de gestelde wettelijke vereisten tot uitvoering van de medebewindstaken op genoemde toezichtdomeinen, voor zover het generiek toezicht betreft. Als op basis van dit overzicht blijkt dat een gemeente op meerdere toezichtdomeinen tekort schiet, is het aan ons college van GS om een integrale afweging te maken en te besluiten of dit aanleiding is tot het nemen van verdere stappen, anders dan binnen de sectorale interventie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het afleggen van een werkbezoek of het aangaan van een bestuurlijk gesprek. De portefeuillehouder 'Bestuurlijke verhoudingen' neemt hierin dan het voortouw.

¹ Gemeenschappelijke regelingen waar de provincie Drenthe zelf deel van uit maakt, vallen niet onder het IBT van de provincie. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Drenthe.

² Op overige domeinen wordt toezicht waar nodig incidentgericht uitgevoerd. Dit wordt sectoraal opgepakt vanuit de betrokken portefeuillehouders en beleidsteams.

³ Externe veiligheid wordt waar nodig meegenomen in de betreffende toezichtdomeinen.

⁴ Bij Financieel toezicht is er overigens sprake van specifiek toezicht. In tegenstelling tot de overige genoemde toezichtdomeinen, waarbij sprake is van generiek toezicht. Bovendien richt het financieel toezicht zich op andere beoordelingsperiodes dan de overige toezichtdomeinen. Voor het toezichtdomein Financiën geldt een eigenstandig traject. Dit toezichtdomein wordt daarom niet opgenomen in het integraal overzicht IBT.

Uiteindelijke doel van het IBT is dat de Drentse gemeenten naar behoren hun wettelijke medebewindstaken (blijven) uitvoeren. Met de uitvoering van het IBT willen wij hier een positieve stimulans aan geven. Daarbij gaan wij uit van toezicht op basis van vertrouwen in de gemeenten, waarbij gemeenten hun eigen verantwoordelijkheden oppakken en hun horizontale verantwoording op orde hebben.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat het beoordelingskader dat de provincie Drenthe in 2020 en 2021 hanteert voor het IBT over 2020.

Hoofdstuk 2 bevat het hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten. Dit is een hulpmiddel dat de provincie Drenthe aan de Drentse gemeenten verschaft om te kunnen gebruiken in de gemeentelijke planning- en controlcyclus, specifiek de jaarrekening.

Hoofdstuk 3 bevat het model Integraal overzicht IBT provincie Drenthe dat door de provincie Drenthe gebruikt wordt als sjabloon voor het bundelen van alle sectorale gegevens over IBT tot een totaalbeeld, een integraal overzicht IBT, voor ons college van GS.

Bijlage 1 gaat in op de wet- en regelgeving en beleidskaders waarvan bij het IBT wordt uitgegaan. Deze vormen uitgangspunten bij dit uitvoeringsprogramma.

Bijlage 2 gaat over de tijdsplanning op hoofdlijnen om te komen tot een integraal overzicht IBT provincie Drenthe over het jaar 2019 en over het jaar 2020 en om te komen tot een Uitvoeringsprogramma IBT over het jaar 2020 en over het jaar 2021.

Bijlage 3 betreft een lijst met verschoonbare redenen, behorend bij 1.4 Huisvesting statushouders

1. Beoordelingskader interbestuurlijk toezicht provincie Drenthe

Dit hoofdstuk bevat het beoordelingskader dat de provincie Drenthe in 2020 en 2021 hanteert voor het IBT over het jaar 2020. Per toezichtdomein staat aangegeven wat relevante wet- en regelgeving is, wat het belang van het toezicht is, welk informatiearrangement geldt, hoe weging en beoordeling door de provincie plaatsvinden, wat speciale aandachtspunten zijn voor het IBT over 2020 en welke beoordelingen (aan de hand van criteria) leiden tot een toezicht met lage, gemiddelde of hoge intensiteit. Het hoofdstuk eindigt met een samenvattend totaaloverzicht voor het informatiearrangement. Per toezichtdomein wordt aangegeven wanneer de gemeenten welk document bij de provincie moeten aanleveren.

Komst nieuwe wet- en regelgeving

Algemene noot bij dit beoordelingskader is dat het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) werkt aan de nieuwe Omgevingswet. De inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt binnen enkele jaren verwacht. Met de Omgevingswet worden regels voor ruimtelijke projecten gebundeld. Deze wet gaat onder andere de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) vervangen, wat nu wettelijke kaders zijn bij het IBT. Verder gaan van onder andere de Monumentenwet (MW) de onderdelen over het omgevingsrecht naar de Omgevingswet over. De MW zelf is verder overigens per 1 juli 2016 opgegaan in de Erfgoedwet. De Omgevingswet wordt te zijner tijd meegenomen als wettelijk kader bij het IBT.

Voor het IBT over het jaar 2020 wordt uiteraard uitgegaan van de dan geldende wet- en regelgeving.

Binnengekomen klachten en meldingen dan wel signalen bij de provincie

Het is mogelijk dat er klachten en meldingen dan wel signalen bij de provincie binnenkomen, bijvoorbeeld van inwoners, over de uitvoering van de wet- en regelgeving door de gemeenten op de in dit uitvoeringsprogramma genoemde toezichtdomeinen. Die klachten en meldingen dan wel signalen worden waar nodig meegenomen bij de beoordeling door de provinciale toezichthouders.

Hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten

De provincie verschaft een hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten aan de Drentse gemeenten om te kunnen gebruiken in de gemeentelijke planning- en controlcyclus, specifiek de jaarrekening. Zie hiervoor hoofdstuk 2.

Als gemeenten dit hulpmiddel gebruiken in de jaarrekening, betekent dit niet dat de gemeenten verder niet meer hoeven te voldoen aan het informatiearrangement in dit beoordelingskader. Voor het IBT door de provincie dienen de gemeenten de informatie conform het informatiearrangement aan te leveren. Het hulpmiddel is bedoeld voor eigen gebruik door de gemeenten.

1.1 Ruimtelijke ordening

Relevante wet- en regelgeving

- Wet ruimtelijke ordening (Wro).

De Wro stelt onder andere de volgende eisen aan gemeenten:

- Voor het gehele grondgebied dienen een of meer structuurvisies te zijn vastgesteld.
- Voor het gehele grondgebied dienen een of meer bestemmingsplannen en/of beheersverordeningen te zijn vastgesteld.
- De bestemmingsplannen en/of beheersverordeningen dienen actueel, dat wil zeggen minder dan tien jaar oud, te zijn.

Belang toezicht

- Aanwezigheid structuurvisie(s) bij gemeenten conform wettelijke eisen in Wro.
- Actuele bestemmingsplannen bij gemeenten conform wettelijke eisen in Wro.

Informatiearrangement

- Check op digitaal beschikbare ruimtelijke plannen op www.ruimtelijkeplannen.nl.
- Check via relatiebeheerders provincie bij gemeenten op aanwezigheid dan wel progressie wat betreft structuurvisie(s).
- Check via planadviseurs provincie op progressie in planprocedure bij bestemmingsplannen van gemeenten.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Beschikken gemeenten over structuurvisies?
- Zijn bestemmingsplannen 'jonger' dan tien jaar oud?

Subjectief:

- Beoordeling op basis van informatie over de voortgang zoals aangereikt door de relatiebeheerders en planadviseurs van de provincie.

Speciale aandachtspunten IBT over 2020

- Niet van toepassing.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Voldaan aan eisen Wro - Actuele structuurvisie aanwezig.- Bestemmingsplannen (bijna) actueel.	Laag
Voldoende	Niet voldaan aan eisen Wro - Structuurvisie niet actueel, dan wel nog niet vastgesteld. Structuurvisies die concreet in voorbereiding/procedure zijn, geven geen reden tot plaatsing in het 'groen'.- Bestemmingsplannen niet allemaal actueel c.q. 'jonger' dan tien jaar oud. Met name bestemmingsplan buitengebied weegt zwaar. Bestemmingsplannen die concreet in voorbereiding/procedure zijn, geven geen reden tot plaatsing in het 'groen'.	Gemiddeld Uitvoering toezicht via interventieladder fase 1 tot en met fase 3, dat bestaat uit: - GS overleggen met B&W door middel van een brief waarin B&W een 'tweedekantstermijn' wordt geboden van zes maanden.- Gemeente overlegt binnen zes maanden gegevens over de termijn waarbinnen zij de verplichtingen van de Wro zal

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
		nakomen. In elk geval moeten daarbij binnen een jaar concrete resultaten kunnen worden overlegd. De raad moet betrokken zijn bij de verbeter slag.
Onvoldoende	Na de 'tweedekansstermijn' niet voldaan aan de taakstelling - Niet voldaan aan de taakstelling en de achterstand is nauwelijks gereduceerd of zelfs verder opgelopen ondanks de 'tweedekansstermijn'.	Hoog Uitvoering toezicht via interventieladder fase 4 tot en met fase 6 ('indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing'): - GS voeren overleg met B&W. - GS besluiten om wel of niet gebruik te maken van 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing'.

1.2 Omgevingsrecht

Relevante wet- en regelgeving

- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).
- Besluit omgevingsrecht (Bor).
- Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).
- Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH).

De Wabo stelt onder andere dat de gemeenten periodiek de volgende documenten dienen vast te stellen:

- Beleidsplan: de gemeente stelt het handhavingsbeleid vast in een of meer documenten, met doelen en activiteiten.
- Uitvoeringsprogramma: de gemeente werkt het vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingsbeleid (VTH-beleid) uit in een uitvoeringsprogramma, waarin wordt aangegeven welke van de voorgenomen activiteiten het komende jaar worden uitgevoerd.
- Jaarverslag (evaluatie): de gemeente bewaakt de resultaten en de voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en het bereiken van de gestelde doelen. Indien van toepassing: aangevuld met verbeterpunten voor het volgende jaar.

In de Bor en de Mor staan de proceseisen hiervoor.

Belang toezicht

- Bescherming van mens en natuur tegen schade en gevaar.
- Uitvoering van vergunningverlening, nalevingstoezicht en handhaving (milieu, bouwen en wonen).

Wet VTH: aan de uitvoering van de VTH-taken kunnen kwaliteitseisen worden gesteld.

Informatiearrangement

- Hoofddocumenten van de beleidscyclus van de gemeente:
 - o (meerjarig) probleem of risicoanalyse
 - o (meerjarig) uitvoeringskader
 - o jaarlijks programma
 - o jaarlijks verslag
- Bij steekproef: de dossiers van de gemeente (nalevingstoezicht).
- Bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsverordening.
- Bestuurlijk vastgesteld verbeterplan (optioneel).

Weging en beoordeling

Objectief:

- Aan de hand van de criteria uit de Wabo, Wet VTH, het Bor en de Mor:
 - o Beoordeling van de werking van de beleids- en uitvoeringscyclus (BIG-8) op systeemniveau.
 - o Beoordeling van de uitwerking van de beleids- en uitvoeringscyclus naar risicothema's. Jaarlijks worden een of enkele thema's geselecteerd.
 - o Beoordeling of kwaliteitsverordening bestuurlijk is vastgesteld.

Subjectief:

- Interpretatie van de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan de wettelijke criteria en, voor zover van toepassing, afspraken tot verbetering.

Risicothema's op het gebied van het milieu:

- De asbestregelgeving door het toezicht op en de handhaving van sloopmeldingen en het opsporen en tegengaan van illegale asbestverwijdering.
- De regelgeving met betrekking tot verontreinigde grond door toetsing van meldingen en toezicht op het gebruik en de afvoer van bouwstoffen.
- De regelgeving met betrekking tot brandveiligheid bij opslag gevaarlijke stoffen door het opnemen van de juiste voorschriften in de omgevingsvergunning en het handhaven van deze vergunning.
- Vergunningverlening en handhaving van de regelgeving met betrekking tot risicovolle inrichtingen.

Risicothema's op het gebied van bouwen:

- De regelgeving met betrekking tot constructieve veiligheid en brandveiligheid door aandacht hiervoor bij vergunningverlening en handhaving.

Risicothema's op het gebied van monumentenzorg (zie 1.3 Monumenten; dit onderdeel wordt opgepakt bij het IBT op het toezichtdomein Monumenten):

- Het hebben van een actuele gemeentelijke monumentenverordening en een onafhankelijke en deskundige gemeentelijke monumentencommissie.
- Deskundige uitvoering van vergunningverlening en handhaving ten behoeve van het aanbrengen van wijzigingen aan rijksmonumenten.

Speciale aandachtspunten IBT over 2020

- Beoordeling of de kwaliteitsverordening VTH bestuurlijk is vastgesteld en gestart is met de uitvoering van deze verordening.
- Uitvoering van audits (als aanvulling op het systeemtoezicht indien geen of onvoldoende inzicht is verkregen om een oordeel te geven over de gemeente over het Omgevingsrecht).

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Inzicht in nalevingstoezicht - De gemeente heeft alle vereisten op orde; er is inzicht in het nalevingstoezicht. o Actueel beleid (vergunningen- en handhavingsbeleid, inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en probleem- en risicoanalyse (<4 jaar)) is beschikbaar voor GS. o Beleid bevat doelen en prioriteiten. o Beleid en probleem- en risicoanalyse besteden aandacht aan Wabo-risicothema's. o Voor 1 januari is het Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)-programma aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd. o Voor 1 april (dan wel samen met de jaarrekening voor 15 juli) is het jaarverslag VTH aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd. o Doelen en normen zijn behaald volgens de eisen in Wabo, Wet VTH, Bor en Mor. o Er is sprake van een consistent programma met voldoende operationele doelen, afwijkingen zijn begrijpelijk geformuleerd. o Jaarverslag bevat conclusies over mate van uitvoering, bijdrage aan beleidsdoelen, beheersing van risico's en of beleid, prioriteiten en/of programma bijgesteld dienen te worden. o In jaarprogramma zijn voor wat betreft vergunningverlening, systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van risicovolle activiteiten, beschreven. o De kwaliteitsverordening is vastgesteld.	Laag
Voldoende	Onvoldoende inzicht in nalevingstoezicht - De gemeente heeft een of meerdere van de vereisten niet op orde. o Beleid en/of probleemanalyse is niet actueel (>4 jaar) of incompleet. o Beleid bevat geen doelen en/of prioriteiten, wordt onvoldoende voldaan aan wettelijke kwaliteitseisen. Ambitieniveau is niet in lijn met capaciteit.	Gemiddeld

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
	○ Beleid en/of probleem- en risicoanalyse besteedt geen of onvoldoende aandacht aan onderkende Wabo-risico(thema's). ○ Jaarprogramma roept vragen op (onduidelijk hoe het programma is afgestemd op de onderkende Wabo- en gemeentespecifieke risico's). Geen of onduidelijke relatie met beleidsdoelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma voor wat betreft risicovolle taken. Beschikbare middelen zijn onvoldoende voor uitvoering programma. Informatie over systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen ontbreekt of is onduidelijk. ○ Jaarverslag is niet tijdig beschikbaar. Verslag is niet op 1 april, of samen met jaarrekening op 15 juli, maar wel voor 1 september aangeboden aan de raad en beschikbaar voor GS. Jaarverslag roept vragen op. ○ De kwaliteitsverordening is niet vastgesteld.	
Onvoldoende	Weinig tot geen inzicht in nalevingstoezicht - De gemeente heeft meerdere of geen van de vereisten op orde of laat onvoldoende verbetering zien na interventie. ○ Geen beleid en/of probleem- en risicoanalyse. Belangrijke risico's worden niet onderkend. ○ Gemeente heeft geen (vastgesteld) jaarprogramma of pas na 1 maart vastgesteld door B&W, aangeboden aan de raad en beschikbaar voor GS. ○ Gemeente heeft geen begrijpelijk programma. ○ Op vele punten voldoet de beleidscyclus niet aan de wettelijke eisen. ○ De stukken bevatten ernstige omissies ten opzichte van wat in Wabo, Wet VTH, Bor en Mor wordt vereist. ○ Gemeente heeft niet genoeg of onvoldoende gekwalificeerde mensen om programma uit te voeren (ambitieniveau is te hoog). ○ Gemeente heeft geen jaarverslag of pas na 1 september aangeboden aan de raad en beschikbaar voor GS. ○ De kwaliteitsverordening is niet vastgesteld.	Hoog

1.3 Monumenten

Relevante wet- en regelgeving

- Erfgoedwet.
- Onderdelen uit de vervallen Monumentenwet (MW) die de fysieke leefomgeving betreffen; deze onderdelen blijven van kracht tot de nieuwe Omgevingswet in werking treedt.
- Besluit ruimtelijke ordening (Bro).
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).
- Besluit omgevingsrecht (Bor).
- Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).
- Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH).

De Erfgoedwet is op 1 juli 2016 in werking getreden. De Erfgoedwet geeft aan hoe het Nederlands erfgoed behouden en beheerd moet worden. De Erfgoedwet bundelt meerdere wetten en regelingen, waaronder de vervallen Monumentenwet (MW)⁵. Ook staan er nieuwe regels in.

De Erfgoedwet stelt onder andere de volgende eisen aan gemeenten:

- De gemeenten dienen bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen, of bij vrijstelling op bestaande plannen, aan te geven op welke wijze zij omgaan met de in geding zijnde archeologische waarden, waaronder monumenten.
- De gemeenten dienen een commissie in te stellen die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument.
- Van deze commissie mogen burgemeester en wethouders geen lid zijn en enkele leden moeten deskundig zijn op het gebied van monumentenzorg.

Hoofdstuk 5 van de Wabo is van toepassing op de uitvoering en handhaving van het bij of krachtens deze wet bepaalde, alsmede op de uitvoering en handhaving van het bepaalde bij of krachtens de Monumentenwet (MW).

Dit betekent dat gemeenten op dit beleidsterrein moeten voldoen aan de zogenaamde procescriteria. De procescriteria beschrijven de eisen die gesteld worden aan de sluitende beleidscyclus, de BIG-8 cyclus. Dit geldt voor zowel de toezicht- als handhavingstaak en sinds de inwerkingtreding van de Wet VTH (ingangsdatum 14 april 2016) ook voor het onderdeel vergunningverlening.

Belang toezicht

- (Planologische) bescherming cultuurhistorische en archeologische waarden via actuele gemeentelijke ruimtelijke plannen.
- Deskundige advisering vergunningverlening, omdat ondeskundige omgang met erfgoed onherroepelijke gevolgen heeft.

Informatiearrangement

- Zelfevaluatie: aanwezigheid digitaal beschikbare ruimtelijke plannen.
- Overzicht van:
 - o het aantal adviezen van de Monumentencommissie dat jaarlijks wordt afgegeven, hoe vaak hiervan wordt afgeweken en de motivering daarvan;
 - o het aantal malen dat jaarlijks archeologievoorwaarden aan een omgevingsvergunning worden verbonden, hoe vaak hiervoor deskundig advies wordt ingewonnen, hoe vaak hiervan wordt afgeweken en de motivatie daarvan;
 - o aanwezigheid van archeologische en cultuurhistorische waarden- en verwachtingenkaart;
 - o vindt er adequaat toezicht en handhaving plaats; en is dit geborgd in documenten (sluitende beleidscyclus);
 - o 'piepsysteem'; het gaat hier om klachten en meldingen, veelal van burgers/instellingen, en zaken die op andere wijze worden gesignaleerd, zoals via media of deskundigen.

⁵ Gelinkt aan de Monumentenwet (MW) waren de Wet op de archeologische monumentenzorg en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). De Wet op de archeologische monumentenzorg was een wet tot wijziging van onder andere de Monumentenwet. Hierin werd bepaald dat de archeologische waarde in de grond moet worden meegewogen bij het opstellen van een bestemmingsplan. Het Bro bepaalt dat gemeenten in het bestemmingsplan ook cultuurhistorische waarden boven de grond meewegen.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Zijn in de Toelichting, Regels en Verbeelding van de bestemmingsplannen de gemeentelijke visie op erfgoed en/of (beschermende) maatregelen opgenomen voor cultuurhistorie, archeologische monumenten, archeologische verwachtingsgebieden en beschermde stads- en dorpsgezichten?
- Vragen gemeenten adviezen aan Monumentencommissies en archeologisch deskundigen en hoe besluiten zij daarop (wel/niet opvolgen)?
- Wordt er voldaan aan de eisen met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving zoals gesteld in de wet VTH?

Subjectief:

- Zelfevaluatie.
- Beoordeling informatie aangereikt door beleidsmedewerkers cultuurhistorie en archeologie.

Speciale aandachtspunten IBT over 2020

- Niet van toepassing.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Voldaan aan eisen Erfgoedwet en Bro (3.1.6 lid 2), voldaan aan eisen met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving zoals gesteld in de wet VTH - Nieuw vast te stellen bestemmingsplannen actueel volgens Erfgoedwet en Bro.- Monumentencommissies en archeologisch deskundigen adequaat om advies gevraagd.	Laag
Voldoende	Nog niet of onvoldoende voldaan aan eisen Erfgoedwet, maar daar wordt wel aan gewerkt - Bestemmingsplannen nog niet voldoende 'Erfgoedwet-proof' aangaande erfgoed als geheel of op onderdelen (bijvoorbeeld alleen cultuurhistorie). Gemeentelijk erfgoedbeleid nog in ontwikkeling.- Monumentencommissies en archeologisch deskundigen onvoldoende adequaat om advies gevraagd.- Cultuurhistorische waarden (monumentale en/of archeologische waarden) gaan soms (ongezien) verloren.	Gemiddeld
Onvoldoende	Niet voldaan aan eisen Erfgoedwet - Bestemmingsplannen voldoen niet aan de Erfgoedwet en het Bro, ondanks inzet overleg en ruimtelijk planinstrumentarium door provincie.- Monumentencommissies en/of archeologisch deskundigen zijn niet om adviezen gevraagd.- Afwijking adviezen zonder motivatie.- Cultuurhistorische waarden (monumentale en/of archeologische waarden) gaan (ongezien) verloren.	Hoog

1.4 Huisvesting statushouders

Relevante wet- en regelgeving

- Huisvestingswet.

Elk half jaar wordt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), op basis van de Huisvestingswet, voor iedere gemeente in Nederland bepaald hoeveel asielzoekers, die een verblijfsvergunning hebben gekregen (de zogenoemde statushouders), dienen te worden gehuisvest in het komende halfjaar. Naast het Ministerie van BZK is het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) een belangrijke actor hierin. Het COA draagt zorg voor het zoeken van een match tussen statushouder en gemeente.

Landelijk is begin 2019 afgesproken dat er wat betreft de huisvesting van statushouders een aanvulling komt op de IBT-taak van de provincies ter invulling van de wettelijke taakstelling. Naast dat de provincies de gemeenten aanspreken op het behalen van de taakstelling, gaan de provincies de gemeenten ook aanspreken op de termijn van het huisvesten van aangemelde statushouders. Hiermee wordt stapeling (te lange wachtlijsten per gemeente) voorkomen. Aan de Landelijke Regie Tafel die zorgt voor afstemming tussen de partijen in de asielketen is afgesproken een eenduidige definitie van 'stapelgemeente' te hanteren:

De gemiddelde wachttijd in fase 2 van de vergunninghouders in het koppeloverzicht van de gemeente bedraagt gemiddeld 120 dagen. Bij het bepalen van het gemiddeld aantal dagen wordt geen rekening gehouden met grote gezinnen (8 personen of meer) en met gezinnen waarvoor op medische gronden de huisvesting aan specifieke vereisten moet voldoen (denk aan woning aanpassingen op medisch indicaties).

De regiovoerder stelt de toezichthouder in kennis van het overschrijden van deze termijn en kijkt in overleg met de toezichthouder of een gemeente als stapelgemeente kan worden aangemerkt.

Een stapelgemeente is een gemeente waarbij het aantal gekoppelde statushouders dat wacht op huisvesting zich opstapelt. De reguliere termijn die hier voor staat, is tien weken, ofwel 70 dagen. Er is sprake van een stapelgemeente indien deze termijn *gemiddeld* 120 dagen betreft. Wanneer er sprake is van een stapelgemeente zal het COA geen nieuwe statushouders aandragen zolang de 'wachtrij' niet is weggewerkt.

Het COA meldt maandelijks aan de provincies welke gemeenten als stapelgemeenten worden aangemerkt. De regiovoerder van het COA meldt aan de provincie wanneer uitzonderingen worden gemaakt. Andersom kan de provincie ook aangeven als er wat de provincie betreft sprake is van een bijzondere situatie. Indien een gemeente niet-verwijtbaar een stapelgemeente wordt (omdat het COA een uitzondering maakt of omdat een situatie als verschoonbaar is aangemerkt op de landelijke lijst verschoonbare redenen (zie bijlage 3)), hoeft de provincie niet te handhaven.

Belang toezicht

- Tijdige huisvesting van het aantal statushouders overeenkomstig de halfjaarlijkse taakstelling van het Rijk.

Informatiearrangement

- Maandelijks realisatiecijfers van het Rijk via het COA.
- (Half)jaarlijkse rapportage van het college van Burgemeester en Wethouders (B&W) aan de gemeenteraad.
- Elk kwartaal regionale (ambtelijke) overleggen met gemeenten, corporaties, COA en vluchtelingenwerk voor de regio's Noord, Zuidoost en Zuidwest.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Aan de hand van de maandelijks realisatiecijfers van het COA. Peildata voor het bepalen van het oordeel over een halfjaarlijkse taakstellingsperiode zijn half februari en half augustus.

Subjectief:

- Aan de hand van de rapportages van B&W aan de gemeenteraad en de regionale overleggen.

Fase 1 (signaleren) en fase 2 (informatie opvragen) van de interventieladder worden continu uitgevoerd.

NB.

- Op het moment dat de gemeentelijke cijfers afwijken van de realisatiecijfers van het COA, gelden de realisatiecijfers van het COA. Voor het vormen van een oordeel over het behaalde resultaat van de betreffende gemeente wordt eerst gekeken naar de realisatie van de geldende taakstelling waarna de eventuele achterstand wordt betrokken bij het vormen van een eindoordeel.
- Als het Rijk de lopende taakstelling tussentijds verhoogt, geldt de lopende taakstelling (exclusief verhoging) voor de beoordeling. De verhoging dient de volgende taakstellingsperiode te zijn gerealiseerd.
- Als het Rijk de lopende taakstelling tussentijds verlaagt, geldt de verlaagde taakstelling voor de beoordeling.

Speciale aandachtspunten IBT over 2020

- De landelijke afspraak over het aanwijzen van stapelgemeenten, waarbij gekeken zal worden naar de gemiddelde huisvestingstermijn.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling - Gemeente heeft voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling en heeft geen achterstand of loopt hierop in; of - Niet voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling met een maximale afwijking hierop van 15% of één statushouder. Er is hierbij geen sprake van een achterstand. - Niet-verwijtbaar niet kunnen voldoen aan de halfjaarlijkse taakstelling, vanwege een tekort aan gekoppelde statushouders en/of vanwege situaties zoals vermeld op de landelijke lijst verschoonbare redenen.	Laag Uitvoering toezicht door middel van de interventieladder fase 1 en fase 2, waarbij deze fase bestaat uit: - Signaleren; en - Informatie opvragen en valideren.
Voldoende	Niet voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling - Niet voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling.	Gemiddeld Uitvoering toezicht door middel van de interventieladder fase 3, indien er geen sprake is van 'verschoonbare redenen', waarbij deze fase bestaat uit: - GS stellen B&W in kennis dat bij het niet behalen van de volgende taakstelling een laatste 'tweedekansstermijn' wordt geboden of een plan van aanpak wordt gevraagd. - GS overleggen met B&W door middel van een brief waarin B&W een 'tweedekansstermijn' wordt geboden van één taakstellingsperiode. Na afloop 'tweedekansstermijn' dient de gemeente aan de halfjaarlijkse

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
		taakstelling te hebben voldaan en wordt er ingelopen op de achterstand; en/of (keuze) - Gemeente stelt een plan van aanpak Huisvesting Statushouders op, met een maximale looptijd van twee taakstellingsperiodes, dat door B&W is goedgekeurd. Na afloop looptijd plan van aanpak dient de gemeente te hebben voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling en is er geen achterstand meer.
Onvoldoende	Niet voldaan aan de taakstelling na afloop plan van aanpak Huisvesting Statushouders - Na afloop plan van aanpak Huisvesting Statushouders heeft de gemeente de halfjaarlijkse taakstelling niet gehaald en/of er is nog een achterstand.	Hoog Uitvoering toezicht door middel van de interventieladder fase 4 tot en met fase 6 ('indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing' conform artikel 124 uit de Gemeentewet) indien er geen sprake is van 'verschoonbare redenen'. - Fase 4: GS voeren bestuurlijk overleg met B&W en kondigen fase 5 aan, informeren de gemeenteraad hierover per brief en publiceren dit in een advertentie in de regionale pers. - Fase 5: GS besluiten tot indeplaatsstelling en besluiten over een begunstigingstermijn opdat de gemeente alsnog zelf kan voorzien in de taakstelling en achterstanden. - Fase 6: Indeplaatsstelling na afloop begunstigings-

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
		termijn. Uitvoeringskosten zijn voor rekening van de gemeente.

1.5 Archief

Relevante wet- en regelgeving

- Archiefwet 1995
- Archiefbesluit 1995
- Archiefregeling

De Archiefwet 1995 is op hoofdlijnen. Een aantal onderdelen is uitgewerkt in het Archiefbesluit 1995. Dit besluit bevat op zijn beurt weer bepalingen op hoofdlijnen. Die bepalingen zijn nader uitgewerkt in de voorschriften in de Archiefregeling.

Daarnaast zijn er verschillende andere wetten en regelingen die specifieke regels stellen aan het beheer of gebruik van informatie of aan gegevensbestanden van de overheid. Voorbeelden zijn:

- *Wet bescherming persoonsgegevens*
- *Wet elektronisch bestuurlijk verkeer*
- *Wet elektronische handtekeningen*
- *Wet hergebruik van overheidsinformatie*
- *Wet openbaarheid van bestuur*
- *Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (2018)*
- *Wet open overheid (2020)*

De strekking van deze wet- en regelgeving is dat alle overheidsinformatie zodanig moet worden beheerd en bewaard dat deze voortdurend in goede, geordende en geautoriseerde toegankelijke staat verkeert en niet langer wordt bewaard dan noodzakelijk is.

Belang toezicht

- Aanwezigheid van een deugdelijke informatiehuishouding bij overheden, zoals die benodigd is voor adequate verantwoording, sluitende bewijsvoering en historisch onderzoek, zowel intern als in samenhang met ketenpartners en burgers.

Informatiearrangement

- Het verslag van de interne verantwoording. Hierbij worden ofwel de beschikbare cruciale thema's, danwel de in samenwerking met de toezichthouder vastgestelde eigen risicogerichte thema's als uitgangspunt genomen. Ieder thema krijgt een beoordeling goed, voldoende of onvoldoende en daaruit wordt ook een totaaloordeel afgeleid.
 - N.B. De vier cruciale thema's zijn in gezamenlijkheid met de gemeenten vastgesteld en eveneens risicogericht, zodat het niet vervullen te kwalificeren is als taakverwaarlozing:
 1. Het beheer van zowel analoge als digitale overheidsinformatie voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteitssysteem.
 2. Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht.
 3. Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt tijdig vernietigd dan wel overgebracht, openbaar gemaakt en beschikbaar gesteld.
 4. Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt duurzaam beheerd en is geplaatst in daartoe geëigende beheeromgevingen.
- Aan de hand van de beoordeling wordt SMART aangegeven hoe eventuele, in het afgelopen jaar geconstateerde gebreken zullen worden aangepakt (zgn. verbeterplan).
- Ter onderbouwing worden de kritische prestatie indicatoren (KPI's), zoals die door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zijn opgesteld voor de interne verantwoording en beoordeling (https://vng.nl/files/vng/nieuws_attachments/2013/20130418-verantwoording-kpi.pdf), ingevuld.

Het eigen verslag, de beoordeling en het verbeterplan, zoals vastgesteld door B&W en gezien door de raad, wordt met de ingevulde KPI's uiterlijk 15 juli (bij voorkeur digitaal) beschikbaar gesteld aan de provincie.

Weging en beoordeling

Objectief:

- De resultaten met betrekking tot de (cruciale) risicogerichte thema's, zoals die blijken uit de invulling van de KPI's.

Subjectief:

- Interpretatie van het verbeterplan en het nakomen van eerdere afspraken.

- Interpretatie van de te lopen risico's door het niet (volledig) voldoen aan de wettelijke eisen.

Procesafspraken ten aanzien van de beoordeling

- Het toezichtsrapport wordt eerst ambtelijk besproken met vertegenwoordigers van de beoordeelde overheid. Daarbij worden duidelijkheid, volledigheid en eventuele afwijking van de eigen visie besproken. Dit kan nog leiden tot aanpassing, alvorens het rapport officieel vastgesteld en aan de zorgdrager toegestuurd wordt.
- Wanneer er voldoende aanleiding is voor twijfel over de juistheid van aangeleverde informatie, blijvende uit calamiteiten, klachten en/of berichten in de pers, kan bij uitzondering worden besloten tot de uitvoering van een zogenaamde *reality check*. In dat geval zal de toezichthouder zich zelf ter plaatse op de hoogte stellen van de feitelijke situatie.

Speciale aandachtspunten IBT over 2020

- Niet van toepassing.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Er wordt voldaan aan de wettelijke vereisten, zoals samengevat in de vier cruciale thema's	Laag - Jaarlijkse uitvraag.
Voldoende	1) Er wordt niet volledig voldaan aan alle wettelijke vereisten, zoals samengevat in de vier cruciale thema's 2) Er is een passend verbeterplan en/of er is voldoende aannemelijk gemaakt dat het te lopen risico aanvaardbaar is	Gemiddeld - Jaarlijkse uitvraag. - Monitoring van het verbeterplan. - Eventueel extra tussentijds oordeel over de vorderingen.
Onvoldoende	1) Er wordt niet voldaan aan alle wettelijke vereisten, zoals o.a. samengevat in de vier cruciale thema's 2) Er is geen passend verbeterplan geformuleerd of voorzien en/of er worden duidelijk onaanvaardbare risico's gelopen	Hoog - Jaarlijkse uitvraag. - Er wordt volgens de beleidskaders Indeplaatsstelling en Schorsing en vernietiging gehandeld (interventieladder).

1.6 Financiën

Relevante wet- en regelgeving

- Gemeentewet.
- Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
- Wet algemene regels herindeling (Wet arhi); alleen in geval van gemeentelijke herindeling; deze wet is niet relevant voor het reguliere financieel toezicht.
- Waterschapswet.
- Wet financiering decentrale overheden.
- Besluit begroting en verantwoording (Bbv).
- Algemene wet bestuursrecht (Awb).

De provincie houdt financieel toezicht op de gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Het financieel toezicht valt niet onder de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt). Bij het financieel toezicht is sprake van specifiek toezicht. Voor financieel toezicht gelden aparte interventiemiddelen, die in de Gemeentewet zijn vastgelegd. Hiermee wijkt het toezichtdomein Financiën af van de overige genoemde toezichtdomeinen.

De Gemeentewet stelt onder andere de volgende eisen aan gemeenten:

- De begroting is structureel en reëel in evenwicht.
- De meerjarenraming maakt aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd.
- Er is voor zover bekend geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden.

Belang toezicht

- Het bevorderen van financieel gezonde gemeenten om taken (zowel autonoom als in medebewind) te kunnen uitvoeren, zonder dat (onnodig) financiële problemen op de collectiviteit van gemeenten (Gemeentefonds) worden afgewenteld.

Informatiearrangement

- Begroting die voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording (Bbv).
- Begrotingswijzigingen.
- Jaarstukken.
- Raadsstukken.
- Verordeningen ex. Artikel 212 en 213 Gemeentewet.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Aan de hand van landelijk afgesproken criteria.

Subjectief:

- Interpretatie van de genomen maatregelen om begroting en meerjarenramingen sluitend te maken.

Speciale aandachtspunten IBT over 2020

- We sturen jaarlijks een begrotingscirculaire met toetspunten en actuele ontwikkelingen, waardoor we de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen vooraf informeren over onze uitgangspunten bij het beoordelen van de komende begroting. De bouwstenen van deze circulaire worden in landelijk verband vastgesteld.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Voldaan aan eisen Gemeentewet - Geraamde structurele uitgaven en inkomsten voor het begrotingsjaar zijn in evenwicht; en- Meerjarenraming maakt aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd; en- Er is, voor zover bekend, geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen	Laag - Begroting vergt geen goedkeuring.- Regulier ambtelijk contact (< 2x per jaar).- Monitoren begrotingswijzigingen.

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
	beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen.	- Themaonderzoeken. - Onderzoek programmarekening met accountantsverslag. - Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie.
Voldoende	Deels wel en deels niet voldaan aan eisen Gemeentewet - Geraamde structurele uitgaven en inkomsten voor het begrotingsjaar zijn in evenwicht. Meerjarenraming maakt nog niet aannemelijk dat dit evenwicht behouden blijft; of - Geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht. Meerjarenraming maakt aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld; en/of - Er is sprake van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie nadelig kunnen beïnvloeden.	Gemiddeld - Begroting vergt geen goedkeuring. - Verdiepingsvragen rondom meerjarige financiële problematiek. - Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (2-5x per jaar). - Monitoren van herstelmaatregelen/ begrotingswijzigingen. - Het zijn van sparringpartner. - Themaonderzoeken. - Onderzoek programmarekening met accountantsverslag. - Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie.
Onvoldoende	Niet voldaan aan eisen Gemeentewet - Geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht; en - Meerjarenraming maakt niet aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld; - Ook kan er sprake zijn van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie, het onderhoud kapitaalgoederen of andere onderwerpen. Deze onderwerpen onderbouwen mede de kleuring.	Hoog - Instelling preventief toezicht. - Goedkeuring begroting/ begrotingswijzigingen noodzakelijk. - Besluit toezicht op maat. - Intensiveren ambtelijk en bestuurlijk contact (> 5x per jaar). - Verdiepingsvragen rondom financiële problematiek. - Afspraken rondom termijn herstel. - Monitoren van herstelmaatregelen. - Het zijn van sparringpartner. - Themaonderzoeken. - Onderzoek programmarekening

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
		met accountants- verslag. - Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie. - Facultatief: het houden van een begrotingsscan (in samenwerking met BZK).

1.7 Samenvattend totaaloverzicht informatiearrangement

Dit hoofdstuk eindigt met een samenvattend totaaloverzicht voor het informatiearrangement. Per toezichtdomein wordt aangegeven wanneer de gemeenten welk document bij de provincie moeten aanleveren. Daarbij dient de provincie ook over de nodige informatie te kunnen beschikken zoals hiervoor beschreven in het beoordelingskader.

Ruimtelijke ordening

Document	Uiterste inleverdatum
Overzicht structuurvisie(s) + datum inwerkingtreding	Jaarlijks in februari
Overzicht van bestemmingsplannen + datum onherroepelijk worden	Jaarlijks in februari
<i>Nota bene: voorgaande geldt tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, op welk moment andere afspraken nodig zullen zijn</i>	

Omgevingsrecht

Document	Uiterste inleverdatum
VTH-jaarprogramma 2020 (inclusief RUD-werkzaamheden)	Vóór 1 maart
VTH-jaarverslag 2019 (inclusief RUD-werkzaamheden)	15 juli
Zelfevaluatie (vragenlijst Wabo)	15 juli

Monumenten

Document	Uiterste inleverdatum
Beoordelingsformulier zelfevaluatie (A4 met vragen conform informatiearrangement)	Jaarlijks voor 15 juli

Huisvesting statushouders

Eens per kwartaal deelname aan regionale overleggen huisvesting statushouders samen met de ketenpartners en het op verzoek aanleveren van informatie omtrent de taakstelling.

Archief

Document	Uiterste inleverdatum
Beoordeling archiefbeheer op basis van de toegepaste risicogerichte thema's, na vaststelling door het college van B&W en doorgeleiding naar de gemeenteraad	15 juli
Verbeterplan archiefbeheer <i>Alleen als niet volledig aan alle eisen wordt voldaan; kan in combinatie met de beoordeling worden aangeleverd.</i>	15 juli
Beantwoording van de KPI-vragen, zoals vastgesteld door de VNG in april 2013 (tweede versie) <i>Gebruik van het Excel-formulier is niet noodzakelijk.</i>	15 juli

Financiën

Conform wettelijk informatiearrangement

2. Hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten

Dit hoofdstuk bevat het hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten om te kunnen gebruiken in de gemeentelijke planning- en controlcyclus. Het is bedoeld als hulpmiddel bij de horizontale verantwoording van de colleges van Burgemeester en Wethouders (B&W) richting de gemeenteraden over de uitvoering van de wettelijke medebewindstaken op de toezichtdomeinen in het kader van het IBT. Het gaat hierbij feitelijk om een zelfevaluatie van de gemeenten. Bestuurlijk is indertijd, op verzoek van de gemeenten, toegezegd dat de provincie dit hulpmiddel zou verschaffen.

Als gemeenten dit hulpmiddel gebruiken in de jaarrekening, betekent dit niet dat de gemeenten verder niet meer hoeven te voldoen aan het informatiearrangement in het beoordelingskader. Voor het IBT door de provincie dienen de gemeenten de informatie conform het informatiearrangement aan te leveren. Het hulpmiddel is bedoeld voor eigen gebruik door de gemeenten. Bij de totstandkoming van de zelfevaluatie kunnen de gemeenten uiteraard de criteria zoals genoemd in het beoordelingskader benutten om tot een totaalbeeld per toezichtdomein te komen.

De provinciale toezichthouders nemen kennis van de hiertoe door de gemeenten in de jaarrekeningen aangeleverde informatie. Voor de totstandkoming van het integraal overzicht IBT provincie Drenthe wordt echter uitgegaan van het eigen oordeel van de sectorale provinciale toezichthouders. Eventuele verschillen tussen het oordeel van de provinciale toezichthouders en de zelfevaluaties van de gemeenten bieden aanknopingspunten om als provincie en gemeenten waar nodig met elkaar in gesprek te gaan. Als dat aan de orde is, wordt dat sectoraal opgepakt door de betrokken portefeuillehouders en beleidsteams.

Wat betreft het toezichtdomein Financiën geldt overigens, gezien het specifiek toezicht, een eigenstandig traject. Conform eerdere bestuurlijke afspraken is dit toezichtdomein niet opgenomen in dit hulpmiddel.

Hulpmiddel

Verantwoording interbestuurlijk toezicht (IBT)

Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde structuurvisie(s) conform de wettelijke vereisten		
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde bestemmingsplannen conform de wettelijke vereisten		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Omgevingsrecht	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft een actueel beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en een probleem- en risicoanalyse		

Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld Jaarprogramma op het gebied van VTH, met voldoende operationele doelen		
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld Jaarverslag op het gebied van VTH		
Uit het Jaarverslag blijkt dat doelen en normen op het gebied van VTH zijn behaald volgens de wettelijke vereisten		
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsverordening op het gebied van VTH		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Monumenten	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen, of bij vrijstelling op bestaande plannen, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; deze bestemmingsplannen zijn bestuurlijk vastgesteld		
Gemeente heeft een commissie ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn		
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is tevens vastgelegd in documenten		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Huisvesting statushouders	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van tijdige		

huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in		
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Archief (cruciale thema's; ook eigen risicogerichte thema's zijn mogelijk)	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
1. Het beheer van zowel analoge als digitale overheidsinformatie voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteitssysteem		
2. Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht		
3. Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt tijdig vernietigd dan wel overgebracht, openbaar gemaakt en beschikbaar gesteld		
4. Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt duurzaam beheerd en is geplaatst in daartoe geëigende beheeromgevingen		
Er is een passend verbeterplan voor het archiefbeheer; dit is alleen aan de orde als er niet (volledig) wordt voldaan bij een van de risicogerichte thema's		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

3. Model Integraal overzicht IBT provincie Drenthe

Dit hoofdstuk bevat het model Integraal overzicht IBT provincie Drenthe dat door de provincie Drenthe gebruikt wordt als sjabloon voor het bundelen van alle sectorale gegevens over IBT tot een totaalbeeld, een integraal overzicht IBT, voor ons college van GS.

Integraal overzicht interbestuurlijk toezicht (IBT) provincie Drenthe 2021 op uitvoering medebewindstaken gemeenten 2020

		Gemeente											
		Aa en Hunze	Assen	Borger-Odoorn	Coevorden	De Wolden	Emmen	Hoogeveen	Meppel	Midden-Drenthe	Noordenveld	Tynaarlo	Westerveld
Toezichtdomein	Ruimtelijke ordening												
	Omgevingsrecht												
	Monumenten												
	Huisvesting statushouders												
	Archief												

Toelichting bij integraal overzicht IBT

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

De provincie Drenthe heeft wettelijk de taak toezicht te houden op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken door de Drentse gemeenten op die domeinen waarvoor de provincie als toezichthoudend orgaan is aangewezen. Het gaat hier om interbestuurlijk toezicht, kortweg IBT. Dit is een integraal overzicht van het door de provincie Drenthe uitgevoerde IBT op de uitvoering van medebewindstaken door de gemeenten in het jaar 2020, voor zover het generiek IBT betreft*.

Uitgaan van oordeel provincie

Dit overzicht geeft het oordeel aan van de sectorale provinciale toezichthouders, zoals dat is afgestemd met de gemeenten.

Behandeling van meldingen en signalen

< Invoegen korte tekst over afhandeling> Waar nodig zijn deze ook meegewogen in de beoordeling.

Symbolen met kleuren staan voor mate waarin is voldaan aan eisen wet- en regelgeving en voor vereiste intensiteit van toezicht

De symbolen met de kleuren groen, oranje en rood in het integraal overzicht IBT staan voor de mate waarin de betreffende gemeente op het toezichtdomein heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving en voor de vereiste intensiteit van toezicht.

- Groen : goed; de gemeente heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein; lage intensiteit van toezicht.

- Oranje : voldoende; de gemeente heeft nog niet of onvoldoende voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein, maar er wordt wel aan gewerkt door de gemeente; gemiddelde intensiteit van toezicht.

- Rood : onvoldoende; de gemeente heeft niet voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein; hoge intensiteit van toezicht.

Als een cel in het overzicht blanco is gelaten, betekent dit dat de provinciale toezichthouder geen afgewogen oordeel heeft kunnen vellen omdat de betreffende gemeente de vereiste informatie, conform het informatiearrangement, niet tijdig en/of niet volledig heeft aangeleverd bij de provincie. Zie hiervoor ook de bijgevoegde tabel over de mate van het tijdig en/of volledig aanleveren van de informatie.

Toelichting bij oordeel 'oranje', 'rood' of bij blanco cel

Als de provinciale toezichthouder het oordeel 'oranje' of 'rood' geeft aan een gemeente op een bepaald toezichtdomein volgt hierna een korte toelichting daarop. Daarbij wordt waar nodig ook aangegeven welke sectorale interventie heeft plaatsgevonden of plaatsvindt. Ook vindt een korte toelichting plaats als een cel blanco is.

Gemeente	Toezichtdomein waarop gemeente het oordeel 'oranje' of 'rood' krijgt of waarbij een cel blanco is (Met tussen haakjes O (= oranje) of R (= rood) voor beoordelingskleur of B (= blanco) voor blanco cel)	Toelichting

**Wat betreft het toezichtdomein Financiën geldt, gezien het specifiek toezicht, een eigenstandig traject. Bovendien richt het financieel toezicht zich op andere beoordelingsperiodes dan de overige toezichtdomeinen. Dit toezichtdomein is daarom niet opgenomen in dit integraal overzicht IBT.*

Tabel mate van tijdig en/of volledig aanleveren vereiste informatie conform informatiearrangement

		Gemeente											
		Aa en Hunze	Assen	Borger-Odoorn	Coevorden	De Wolden	Emmen	Hoogeveen	Meppel	Midden-Drenthe	Noordenveld	Tynaarlo	Westerveld
Toezichtdomein	Ruimtelijke ordening												
	Omgevingsrecht												
	Monumenten												
	Huisvesting statushouders												
	Archief												

Toelichting bij tabel mate van tijdig en/of volledig aanleveren vereiste informatie conform informatiearrangement

Symbolen met kleuren staan voor mate waarin de vereiste informatie, conform het informatiearrangement, tijdig en/of volledig is aangeleverd door de betreffende gemeente
De symbolen met de kleuren groen, oranje en rood in de tabel staan voor de mate waarin de betreffende gemeente op het toezichtdomein de vereiste informatie, conform het informatiearrangement, tijdig en/of volledig heeft aangeleverd bij de provincie.

- Groen : goed; de gemeente heeft de vereiste informatie tijdig en volledig aangeleverd.

- Oranje : voldoende; de gemeente heeft de vereiste informatie niet tijdig en/of niet volledig aangeleverd.

- Rood : onvoldoende; de gemeente heeft de vereiste informatie niet aangeleverd vóór de beoordeling.

Bijlage 1 Wet- en regelgeving en beleidskaders waarvan wordt uitgegaan

Bij de invulling van het interbestuurlijk toezicht (IBT) gaat de provincie Drenthe, naast de Provinciewet en de Gemeentewet, uit van de volgende wet- en regelgeving en beleidskaders. Verder wordt per toezichtdomein uiteraard uitgegaan van de voor dat terrein geldende wet- en regelgeving en beleidskaders, zoals vermeld in het beoordelingskader.

1.1 Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt)

De Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt) is per 1 oktober 2012 van kracht geworden. Deze wet regelt de wijziging van de Provinciewet, de Gemeentewet en enige andere wetten in verband met de revitalisering van het generiek interbestuurlijk toezicht. Met deze wet is een groot deel van het specifiek interbestuurlijk toezichtinstrumentarium afgeschaft. Op een paar uitzonderingen na blijft alleen het (algemeen toepasbaar) generieke toezichtinstrumentarium over. Met de wet is ook geregeld dat de provincie voor een groot aantal beleidsterreinen de enige toezichthouder is op de uitvoering van medebewindstaken door gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

De provincie houdt op de meeste toezichtdomeinen generiek toezicht. De provincie heeft de mogelijkheid om te besluiten tot 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing' of om besluiten van onder toezicht staande besturen voor te dragen voor 'schorsing en/of vernietiging'. Op een paar terreinen blijft specifiek toezicht van toepassing, zoals bij het toezicht op de gemeentefinanciën en de waterschappen.

Bij IBT moet de provincie de vraag beantwoorden of de onder toezicht staande overheid in strijd handelt met de landelijk vastgestelde wet- en regelgeving of het algemeen belang.

Vindplaats: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0031628>

1.2 Beleidsnota interbestuurlijk toezicht door de provincie Drenthe

De Beleidsnota interbestuurlijk toezicht door de provincie Drenthe is op 17 april 2012 vastgesteld door het college van GS. Deze beleidsnota gaat over de wijze waarop de provincie Drenthe IBT verricht. Het motto van de beleidsnota is: "Toezicht: waar mogelijk minder, meer waar nodig". De provincie Drenthe kiest voor een taakopvatting die uitgaat van vertrouwen en het goed functioneren van de horizontale controle van het eigen bestuur van de onder toezicht staande overheid.

In de beleidsnota staan onze beleidsuitgangspunten voor IBT, in overeenstemming met de principes uit de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt). Kernwoorden zijn: soberheid en vertrouwen, op afstand en risicogericht, onafhankelijk, helder onderscheid in rollen, transparant, gericht op een integraal beeld.

In de beleidsnota wordt ingegaan op de interventieladder bij het gebruik maken van het generieke instrument 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing'. Met als basis: generieke informatie vergaren volgens het informatiearrangement. En verdere onderverdeling in de volgende fasen: 1. Signaleren, 2. Informatie opvragen en valideren, 3. Actief toezicht: afspraken over acties, termijnen en vervolg, 4. Vooraankondiging van juridische interventie, 5. Besluit tot indeplaatsstelling met laatste termijn om alsnog zelf te voorzien en 6. Sanctie indeplaatsstelling. De gedachte achter deze interventieladder is ongeveer hetzelfde voor interventie gericht op 'schorsing en vernietiging' (ook een generiek toezichtinstrument) en interventie door het gebruik maken van specifieke toezichtinstrumenten.

Verder gaat de beleidsnota in op de bestuurlijke en ambtelijke uitvoering van het IBT.

Vindplaats:

<https://www.provincie.drenthe.nl/onderwerpen/overheid-en-bestuur/interbestuurlijk/>

1.3 Algemeen beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing; provincie Drenthe

Bij onze Beleidsnota interbestuurlijk toezicht door de provincie Drenthe hoort een Algemeen beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing als generiek IBT-instrument. Ook dit beleidskader is op 17 april 2012 vastgesteld door het college van GS. Het ontwerpbeleidskader is indertijd in landelijk en interprovinciaal verband opgesteld. Het beleidskader is te beschouwen als een beleidsregel. Dat is dan ook de reden dat deze vervolgens door elk van de toezichthoudende bestuursorganen afzonderlijk is vastgesteld.

In dit beleidskader wordt de werking van het generieke instrument 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing' beschreven. Het geeft aan op welke voorwaarden en onder welke omstandigheden wij het instrument gebruiken. Als een gemeente een medebewindstaak verwaarloost, kan de provincie als toezichthouder die taak overnemen.

In het beleidskader wordt onder andere ingegaan op de beleidsuitgangspunten van het toezichthoudend bestuursorgaan bij 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing', wettelijke bepalingen, criteria, beleidsruimte en reikwijdte van het instrument 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing' en de bestuurlijke interventieladder.

Vindplaats:

http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Drenthe/171042/171042_1.html

1.4 Beleidskader schorsing en vernietiging

Het Beleidskader schorsing en vernietiging is tijdens de vergadering van de ministerraad op 25 juni 2010 vastgesteld en is van kracht sinds de inwerkingtreding van de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt).

In dit beleidskader wordt de werking van het generieke instrument schorsing en vernietiging beschreven. Als een gemeente een besluit neemt dat in strijd is met het recht of het algemeen belang kan de Kroon dit besluit schorsen en/of vernietigen. Dit gebeurt bij Koninklijk Besluit. Decentrale bestuursorganen hebben de bevoegdheid de Kroon in kennis te stellen van besluiten die naar het oordeel van deze bestuursorganen voor vernietiging in aanmerking komen. In de Provinciewet is deze bevoegdheid toegekend aan GS en de commissaris van de Koning.

In het beleidskader wordt onder andere ingegaan op het kader en de functie van het instrument schorsing en vernietiging, de verhouding tot bestuursrechtelijke rechtsbescherming, het toetsingskader vernietiging en de toepassing van de bevoegdheid in de praktijk, de interventieladder.

Vindplaats: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2010/07/09/beleidskader-schorsing-en-vernietiging>

Bijlage 2 Tijdsplanning

Deze bijlage gaat over de tijdsplanning op hoofdlijnen om te komen tot een integraal overzicht IBT provincie Drenthe over het jaar 2019 en over het jaar 2020 en om te komen tot een Uitvoeringsprogramma IBT over het jaar 2020 en over het jaar 2021.

Tijdstip	Actie (door)
November 2019	Besluiten over Uitvoeringsprogramma IBT over 2020 door het college van GS
November/december 2020	Besluiten over integraal overzicht IBT provincie Drenthe over 2019 door het college van GS
November 2020	Besluiten over Uitvoeringsprogramma IBT over 2021 door het college van GS
November/december 2021	Besluiten over integraal overzicht IBT provincie Drenthe over 2020 door het college van GS
Gehele jaar door	Houden van sectoraal toezicht door de provinciale toezichthouders op de gemeenten op de toezichtdomeinen; waar nodig contacten onderhouden met gemeenten hierover; in overleg met de sectorale portefeuillehouders GS
Gehele jaar door	Behandelen binnengekomen klachten en meldingen dan wel overige signalen bij de provincie, bijvoorbeeld van inwoners, over de uitvoering van de wet- en regelgeving door de gemeenten op de toezichtdomeinen; sectoraal door de provinciale toezichthouders

Bijlage 3 Lijst met verschoonbare redenen, behorend bij 1.4. Huisvesting statushouders

Verschoonbare redenen

Reden	Verschoonbaar	Niet verschoonbaar
Geen woningen voor alleenstaanden		X
Onvoldoende koppeling (per 1 april en 1 oktober)	X	
Vertraging gezinshereniging (koppeling voor de forecast)	X	
Lage mutatiegraad corporatie		X
Ontkoppelen en doorkoppelen van COA		X
Geen bsn	X	
Geen alternatieve huisvesting		X
Nakomen geaccordeerd plan van aanpak gs en toch niet halen		X
Onvoldoende betaalbare woningen (opmerking van thuisgeven)		X
Ziekte medewerker		X
Herindeling		X
Leefbaarheid		X
Tussentijdse extra taakstelling	X	
Uitstel aankomst Hervestigers binnen TS periode verschoven naar volgende periode	X	
Woningbouw komt afspraken niet na		X
Azc in gemeente		X
Te weinig vrijwilligers		X
Pasjes IND registratie	X	

Dit betreft geen limitatieve lijst. De afweging is maatwerk en er kunnen zich andere redenen voordoen die verschoonbaar zijn waardoor de taakstelling niet kan worden gehaald.

(Vigerende versie geldt. Bijgesloten is de versie uit mei 2019.)